

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 204/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. B., B., zastúpenej advokátom JUDr. P. H., B., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na verejné prerokovanie vecí v jej prítomnosti zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 11/2012 a jeho rozsudkom z 3. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2013 doručená sťažnosť Ing. J. B., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. P. H., B. (ďalej len „právny zástupca sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na verejné prerokovanie vecí v jej prítomnosti zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 11/2012 a jeho rozsudkom z 3. októbra 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 2 S 198/2008 sa sťažovateľka žalobou domáhala proti Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) preskúmania zákonnosti jeho právoplatného (druhostupňového) rozhodnutia č. 1263/2008-2000 z 27. augusta 2008 o zamietnutí odvolania sťažovateľky proti (prvostupňovému) rozhodnutiu vedúceho služobného úradu žalovaného č. 757/2007-2000 z 30. marca 2007 (ďalej len „rozhodnutie o skončení dočasného vyslania“), ktorým tento v zmysle ustanovenia § 35a ods. 3 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „zákon o štátnej službe“) rozhodol o skončení dočasného vyslania sťažovateľky na výkon štátnej služby mimo sídla služobného úradu do cudziny [vo funkcii diplomatickej zamestnankyne obchodno-ekonomického oddelenia Zastupiteľského úradu Slovenskej republiky v meste Atény v Grécku (ďalej len „zastupiteľský úrad“)] dňom 30. júna 2007.

Krajský súd rozsudkom č. k. 2 S 198/2008-66 z 9. novembra 2011 žalobu sťažovateľky ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

Sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu č. k. 2 S 198/2008-66 z 9. novembra 2011 podala v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „OSP“) riadne a včas odvolanie (riadny opravný prostriedok), o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžo 11/1012 z 3. októbra 2012 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Tento rozsudok najvyššieho súdu a tým aj označený rozsudok krajského súdu nadobudli právoplatnosť 12. novembra 2012.

Právny zástupca sťažovateľky porušenie označeného práva zaručeného dohovorom a základného práva zaručeného ústavou odôvodňuje okrem iného najmä takto:

«... Žalobkyňa v súdnom konaní poukázala na zmätočné doručovanie predmetného rozhodnutia žalovaného a na zákon o štátnej službe, v aplikovateľnom znení, ktorý v ustanoveniach § 141 veľmi jednoznačne a kogentne stanoví, že písomnosť týkajúca sa štátno-zamestnaneckého pomeru musí byť doručená štátnemu zamestnancovi do vlastných rúk; Písomnosť doručovaná poštou sa zasiela na poslednú známu adresu štátneho zamestnanca ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“.

... Vzhľadom na vyššie uvedené... sťažovateľka považuje rozhodnutie odvolacieho súdu založené na odôvodnení, že „žalovaný správny orgán postupoval v súlade a v medziach zákona“ za nepochopiteľné, arbitrárne, ktoré je porušením zásad spravodlivého procesu...

... Nakoľko NS SR rozhodol v uvedenej veci spôsobom, keď kogentnú zákonnú normu vyložil svojvoľne a arbitrárne (v rozpore s akýmkoľvek možným výkladom uvedenej právnej normy), rozhodol tak v rozpore s ustálenou súdnou praxou...

... V danom prípade v celom súdnom konaní nebola osobne vypočutá sťažovateľka, hoci v priebehu konania o to jej právny zástupca žiadal a navrhoval jej vypočutie. Sťažovateľka z pracovných dôvodov nebola prítomná na pojednávaní, jej neprítomnosť bola ospravedlnená jej právnym zástupcom. Na tomto pojednávaní bol neočakávane vypočutý svedok a hoci bol súd požiadaný o to, aby umožnil navrhovateľke osobne sa vyjadriť k vykonanému dokazovaniu a výsluchu svedka, ktorý súd vykonal, súd bez odôvodnenia tohto konania hneď aj vo veci rozhodol.

... Sťažovateľka teda v celom konaní nebola vo veci vypočutá. Sme presvedčení, že spravodlivosť konania v sebe zahŕňa predovšetkým princíp „rovnosti zbraní“ (égalité des armes, equality of arms), teda princíp že každá strana v procese musí mať rovnakú možnosť hájiť svoje záujmy, že žiadna z nich nemôže mať podstatnú výhodu voči protistrane...

... Z vyššie uvedeného vyplýva, že právo vyjadriť sa ku všetkým dôkazom garantované článkom 48 ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky bol postupom súdu v tejto veci porušený...»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„... Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim postupom a svojim rozsudkom zo dňa 03. októbra 2012 v konaní sp. zn. 8 Sžo/11/2012 porušil právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci v jej prítomnosti zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim postupom a svojim rozsudkom zo dňa 03. októbra 2012 v konaní sp. zn. 8 Sžo/11/2012 porušil právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo/11/2012 zo dňa 03. októbra 2012 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľke trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 11/2012 a jeho rozsudkom z 3. októbra 2012.

Sťažovateľka svojou sťažnosťou namieta arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu predovšetkým z dôvodu, že najvyšší súd tak ako krajský súd napriek nedoručeniu (prvostupňového) rozhodnutia o skončení dočasného vyslania v zmysle ustanovenia § 141 ods. 1 zákona o štátnej službe sťažovateľke do vlastných rúk dospel k záveru, že správny orgán (vedúci služobného úradu) postupoval v súlade a v medziach zákona, a preto žalobe tiež nevyhovet.

Sťažovateľka ďalej namieta, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pokiaľ v rámci konania o žalobe nebola ani raz osobne vypočutá, dôsledkom čoho nemala možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom.

Ústavný súd v prvom rade v súlade so svojou judikatúrou predovšetkým podotýka, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Podľa zistenia ústavného súdu sa najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku s námietkami sťažovateľky vyjadrenými v jej odvolaní proti označenému rozsudku krajského súdu vysporiadal okrem iného takto:

«... Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením krajského súdu, že z § 35a ods. 3 zákona o štátnej službe nevyplývajú žiadne obmedzenia či podmienky pri uplatnení oprávnenia vedúceho úradu skončiť, skrátiť alebo predĺžiť dočasné vyslanie štátneho zamestnanca dočasne vyslaného na vykonávanie štátnej služby do cudziny, preto námietku žalobkyne o nesprávnosti citovaného záveru, nepovažuje za opodstatnenú, nakoľko zhodne zastáva názor, že zákon o štátnej službe v ustanovení § 35a nešpecifikuje predpoklady a podmienky, až za splnenia ktorých by bol vedúci úradu oprávnený rozhodnúť o skončení dočasného vyslania. Naopak, uvádzané oprávnenie vedúceho úradu v zmysle § 35a ods. 3 zákona o štátnej službe nie je podmienené splnením akýchkoľvek zákonných podmienok, teda o skončení dočasného vyslania štátneho zamestnanca môže vedúci úradu rozhodnúť aj bez uvedenia dôvodu alebo z akéhokoľvek dôvodu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je postačujúce, ak správny orgán v takomto prípade uvedie v odôvodnení svojho rozhodnutia ustanovenia zákona, podľa ktorých postupoval, a rozhodnutie doručí štátnemu zamestnancovi.

... postup správneho orgánu považuje aj odvolací súd za súladný so zákonom o štátnej službe, pričom odvolacia námietka žalobkyne na nedostatok odôvodnenia správneho rozhodnutia s ohľadom na uvedené neobstojí...

... Za dôvodnú nepovažuje odvolací súd ani námietku žalobkyne, že krajský súd sa nesprávne vysporiadal s tým, že prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené do jej vlastných rúk, nakoľko sa nejednalo o takú vadu v postupe správneho orgánu, ktorá by mala za následok nezákonnosť jeho rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O. s. p.). Následným konaním žalobkyne však bolo preukázané, že s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu bola oboznámená. Namietaným postupom ani podľa názoru odvolacieho súdu nebola žalobkyňa ukrátená na svojich procesných právach. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. decembra 2002, sp. zn. 4 Sž/98-102/2002).

Správne orgány i sudy musia dôsledne aplikovať jeden zo základných princípov právneho štátu, ktorý je vyjadrený v článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať „iba v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného žalobou ako i prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu boli vydané v súlade a v medziach zákona, preto nezistil dôvody, pre ktoré by bolo potrebné tieto zrušiť, a teda nemohol prihliadnuť ani na odvolaciu námietku žalobkyne o porušení ústavnej zásady zakotvenej v citovanom článku Ústavy Slovenskej republiky...

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobkyne uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť iné posúdenie danej veci. Preto napadnutý rozsudok Krajského súdu... ako vecne správny... potvrdil.»

Ústavný súd v záujme presvedčivosti svojej rozhodovacej činnosti považoval za potrebné uviesť aj podstatnú časť odôvodnenia označeného rozsudku krajského súdu:

«... Podľa § 35a ods. 3 zákona... o skončení, skrátení alebo predĺžení dočasného vyslania rozhoduje vedúci úradu. Dočasné vyslanie skončí dňom, ktorý je uvedený v rozhodnutí o skončení dočasného vyslania...

... Podľa § 141 ods. 1 zákona... písomnosť týkajúca sa štátnozamestnaneckého pomeru (ďalej len „písomnosť“) musí byť doručená štátnemu zamestnancovi do vlastných rúk.

Podľa § 141 ods. 2 zákona... služobný úrad písomnosť doručuje štátnemu zamestnancovi v služobnom úrade, v jeho byte alebo kdekoľvek bude zastihnutý. Ak to nie je možné, možno písomnosť doručiť poštou.

... Z administratívneho spisu... vyplýva, že prvostupňové rozhodnutie bolo na Zastupiteľský úrad SR v Aténách doručené dňa 05. 04. 2007, kde zásielku prevzal zamestnanec podľa zaužívaného spôsobu. Ďalej mal súd za preukázané, že žalobkyňa sa dňa 25. 07. 2007 osobne dostavila na osobný úrad žalovaného v súvislosti so skončením štátnozamestnaneckého pomeru. Podpísala hlásenie o skončení vyslania, ktorým osobný úrad žalovaného potvrdil ukončenie dočasného vyslania žalobkyne na výkon štátnej služby mimo sídla služobného úradu. V ten istý deň riaditelia siedmich odborov žalovaného potvrdili žalobkyni, že nemajú voči nej žiadne pohľadávky. Vyplnené hlásenie o skončení vyslania žalobkyňa osobne odovzdala na osobnom úrade, prevzala jeho kópiu a prevzala tiež potvrdenie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru dňom 30. 06. 2007. Z uvedeného konania žalobkyne niet pochyb, že rešpektovala skončenie dočasného vyslania i štátnozamestnaneckého pomeru. Žalobkyňa v tomto čase nijako nenamietala skutočnosti neskôr uvádzané v žalobe. Nespochybňovala spôsob doručenia rozhodnutia a jej konanie doručenie rozhodnutia potvrdzovalo. Výzvu na doručenie rozhodnutia o skončení dočasného vyslania zaslala žalobkyňa žalovanému až dňa 04. 07. 2008, teda po vyše roku od jeho doručovania. Dovtedy sa žalobkyňa ale správala spôsobom, ktorý toto rozhodnutie predpokladalo. Ukončila svoje dočasné vyslanie v termíne a spôsobom podľa napadnutého rozhodnutia. V tomto období nespochybnila spôsob doručenia napadnutého rozhodnutia a ani nepodala opravný prostriedok. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že jej nebolo doručené prvostupňové rozhodnutie a že rozhodnutie žalovaného o zamietnutí odvolania pre jeho oneskorené podanie bolo potom nezákonné, súd sa s týmto tvrdením nestotožnil. Konanie žalobkyne v čase rozhodnom pre toto, konanie nepotvrďuje jej tvrdenie o nedoručení predmetného rozhodnutia, práve naopak, je nepochybné, že o obsahu rozhodnutia žalobkyňa vedela minimálne v čase vybavovania výstupných listín (25. 07. 2007), pričom odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým sa dovtedy riadila a nebránila sa mu,

podala až 28. 07. 2008. Je teda zrejme, že odvolanie žalobkyňa podala po lehote určenej § 137 ods. 2 zákona č. 312/2001 Z. z. a preto právne závery žalovaného o oneskorenom podaní odvolania žalobkyňou boli správne a v súlade so zákonom bolo i jeho rozhodnutie č.: 1263/2008-2000 zo dňa 27. 08. 2008...»

1. Ústavný súd však nemá v okolnostiach posudzovanej veci dôvod pochybovať o správnosti právneho záveru najvyššieho súdu opierajúceho sa o závery krajského súdu o tom, že právoplatné (druhostupňové) rozhodnutie žalovaného č. 1263/2008-2000 z 27. augusta 2008 o zamietnutí odvolania sťažovateľky proti (prvostupňovému) rozhodnutiu o skončení jej dočasného vyslania z dôvodu zmeškania odvolacej lehoty nemožno považovať za nezákonné. Tento záver v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárny či zjavne neodôvodnený. Z namietaného rozsudku najvyššieho súdu založeného v podstatnej časti na odôvodnení rozsudku krajského súdu totiž nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Už krajský súd svoje skutkové a právne závery ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil, keď uzavrel, že ak na základe rozhodnutia o skončení dočasného vyslania z 30. marca 2007 doručeného sťažovateľke prostredníctvom faxu (zaslaného na zastupiteľský úrad v ten istý deň, čo potvrdila aj sťažovateľka v žalobe, pozn.), e-mailovej správy 3. apríla 2007 (správa o jej prečítaní adresátom je z 10. apríla 2007, pozn.), ako aj prostredníctvom kuriéra (D.) listovou zásielkou prevzatou iným zamestnancom zastupiteľského úradu 5. apríla 2007 (pre čerpanie dovolenky sťažovateľky od 2. apríla 2007 do 5. apríla 2007, pozn.), pričom potom, čo sťažovateľka svoje dočasné vyslanie do cudziny 30. júna 2007 riadne skončila a následne 25. júla 2007 prevzala aj svoje „hlásenie o skončení vyslania“ č. 2345/2007-2100 potvrdené žalovaným vrátane potvrdenia o skončení jej štátno-zamestnaneckého pomeru, odvolanie proti tomuto rozhodnutiu, ktoré v tom čase bez ďalšieho akceptovala, podala až 28. júla 2008, t. j. po uplynutí viac ako jedného roka, sťažovateľka teda 15-dňovú zákonnú lehotu na podanie odvolania počítanú od doručenia rozhodnutia zjavne zmeškala.

Tak isto, pokiaľ sa najvyšší súd v napadnutom rozsudku stotožnil aj s tým názorom krajského súdu, že len nedoručenie rozhodnutia o skončení dočasného vyslania do vlastných rúk sťažovateľky, tak ako to ukladá procesno-právne ustanovenie § 141 ods. 1 zákona o štátnej službe, nemožno s ohľadom na „hmotno-právne podmienky“ skončenia dočasného vyslania v zmysle ustanovenia § 35a ods. 3 zákona o štátnej službe, resp. na to, že vedúci úradu je oprávnený rozhodnúť o skončení dočasného vyslania štátneho zamestnanca do cudziny kedykoľvek a aj bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu, považovať za takú vadu v postupe správneho orgánu (vedúceho služobného úradu), ktorá by zakladala nezákonnosť rozhodnutia vo veci samej, je tento právny názor plne ústavne konformný.

Inými slovami, ak najvyšší súd dospel k záveru, že ani prípadné zrušenie označeného rozsudku krajského súdu a v nadväznosti na to aj právoplatného rozhodnutia žalovaného o zamietnutí odvolania sťažovateľky proti rozhodnutiu o skončení dočasného vyslania výlučne iba z dôvodu, že toto rozhodnutie (o skončení dočasného vyslania) jej bolo síce doručené, avšak nie do vlastných rúk, nijako nemôže pre sťažovateľku s poukazom na ustanovenie § 35a ods. 3 zákona o štátnej službe privodiť iné (priaznivejšie) rozhodnutie vo veci samej, t. j. jeho zrušenie, ako ani jeho zmenu, podľa názoru ústavného súdu nemožno tento záver nijako považovať za arbitrárny či svojvoľný.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že závery najvyššieho súdu opierajúce sa o odôvodnenie označeného rozsudku krajského súdu sú z hľadiska ochrany, resp. rešpektovania sťažovateľkou označeného práva zaručeného dohovorom ústavne udržateľné a akceptovateľné, pričom nevykazujú znaky arbitrárnosti či svojvôle.

2. Sťažovateľka tiež namieta, že pokiaľ v priebehu súdneho konania o žalobe nebola ani raz osobne vypočutá, dôsledkom čoho sa nemohla vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, postupom označených všeobecných súdov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ ide o základné právo na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníka súdneho konania zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zastáva názor, že

k prirodzeným právam každého človeka a občana patrí právo, aby v zložitom procese hľadania práva a spravodlivosti mu aspoň raz bolo umožnené predstúpiť pred nezávislý súd so svojou vecou, teda aby bol vypočutý. Inak povedané, ide o to, aby mohol predstúpiť so svojou vecou pred konkrétného sudcu, či skôr sudcov, ktorí sú vybavení právom a povinnosťou zvažovať všetky okolnosti, ktorých individuálna a neopakovateľná povaha uplatneného nároku presahuje to, čo možno vteliť do abstraktnej právnej normy. Právo na „hearing“ patrí aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) medzi zásadné a základné práva, na rešpektovaní ktorých treba bezvýhradne trvať (porov. Delcourt v. Belgicko, 1970).

2.1 V kontexte daného prípadu však ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľka bola od samého počiatku konania o žalobe povinne zastúpená advokátom – kvalifikovaným právnym zástupcom (§ 250a OSP), ktorý bol osobne prítomný aj na pojednávaní 19. októbra 2011 nariadenom krajským (prvostupňovým) súdom.

Pokiaľ sa v právnej veci žaloby sťažovateľka na pojednávaní 19. októbra 2011 nariadenom krajským súdom z „pracovných dôvodov“ (inak bez bližšej konkretizácie na účely posúdenia ich dôležitosti, pozn.) nezúčastnila, pričom z obsahu zápisnice o pojednávaní nijako nevyplýva, že by bol právny zástupca sťažovateľky na jej osobnej účasti na pojednávaní akokoľvek trval a z tohto dôvodu žiadal o jeho odročenie, nemožno krajskému súdu nič vytknúť, ak žalobu prerokoval bez osobnej účasti sťažovateľky.

Napokon, v zmysle ustanovenia § 250g ods. 2 OSP ak sa účastníci na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejednať v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť.

Navyše, z obsahu zápisnice o pojednávaní z 19. októbra 2011, ktoré bolo na účely verejného vyhlásenia rozsudku odročené na 9. november 2011, zrejme vyplýva, že právny zástupca sťažovateľky sa v závere tohto pojednávania (po výpovedi svedka) mal možnosť v jej mene vyjadriť k dokazovaniu i k právnej stránke veci, čo aj využil.

Ústavný súd poukazuje aj na ustanovenie § 250j ods. 1 OSP, z ktorého je zrejmé, že súd je pri preskúmaní právoplatného rozhodnutia a postupu správneho orgánu (žalovaného) viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi žaloby, ktorú je v zmysle ustanovenia § 250b ods. 1 OSP možné podať iba do dvoch mesiacov od doručenia napádaného rozhodnutia, pričom zmeškanie tejto lehoty nemožno odpustiť. Okrem toho zo sťažnosti nijako nevyplýva, aké pre rozhodnutie o žalobe závažné tvrdenie alebo skutočnosť malo byť sťažovateľke postupom krajského súdu znemožnené prezentovať či pred ním namietat'.

2.2 Vo vzťahu k postupu najvyššieho (druhostupňového) súdu ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 250ja ods. 2 OSP, v zmysle ktorého odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak vykonáva dokazovanie.

Pokiaľ najvyšší súd s poukazom na ustanovenie § 250ja ods. 2 OSP na základe využitia pravidiel systematického, gramatického a logického výkladu práva a na základe toho, že v súvislosti so skutkovými zisteniami krajského súdu nevykonával dokazovanie, dospel k záveru, že prerokovanie odvolania (riadneho opravného prostriedku) sťažovateľky bez nariadenia pojednávania nie je v rozpore s verejným záujmom, a teda o odvolaní rozhodol bez verejného pojednávania v jej neprítomnosti, pričom svoj rozsudok verejne vyhlásil 3. októbra 2012 (čo sťažovateľka ani nenamieta, pozn.), aj tento postup najvyššieho súdu je ústavne plne konformný.

O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu právny výklad najvyššieho súdu, čo sa týka relevantných procesno-právnych noriem, takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd pritom berie do úvahy aj rozhodovaciú činnosť ESĽP (napr. rozhodnutie vo veci Ekbatani c. Švédsko z 26. mája 1988). Z predmetnej judikatúry ESĽP vyplýva, že

konanie, v ktorom sa prerokúvavajú výlučne právne otázky, môže vyhovovať požiadavkám čl. 6 dohovoru, aj keď odvolací súd neposkytol účastníkovi konania príležitosť, aby sa mohol pred ním osobne vyjadriť. Taktiež nedostatok verejného prerokovania veci na druhom stupni možno ospravedlniť povahou konania, o ktoré ide, ak pojednávanie na súde prvého stupňa bolo verejné. Pri posudzovaní verejnosti súdneho konania na odvolacích súdoch vychádzajú štrasburské orgány ochrany práva z osobitostí každého prípadu a z povahy otázok preskúmaných odvolacím súdom (napr. rozhodnutie Jan-Ake Andersson a Fejde c. Švédsko z 29. októbra 1991, Annuaire, č. 212-C).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie označeného práva zaručeného dohovorom a označeného základného práva zaručeného ústavou v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ktoré nie sú ustanoveniami o základných právach a slobodách, ale sú v nich vyjadrené základné atribúty slovenskej štátnosti a tiež aj všeobecný ústavný imperatív adresovaný štátnym orgánom konať na iba základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, ktorého prípadné porušenie vo vzťahu k sťažovateľke by nevyhnutne „našlo“ svoj výraz v súčasnom porušení toho-ktorého konkrétneho základného práva alebo slobody zaručeného v druhej hlave ústavy.

Keďže ústavný súd sťažovateľkou namietané porušenie ňou označeného konkrétneho práva, ako ani základného práva nezistil, touto časťou sťažnosti sa už nezaoberal.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a o trovách konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáhala ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2013